

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot bestendiging van den Staat
van Beleg. (99, 101, 177, 235, 262.)

Het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdelingen heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen.

Enkele leden merkten op, dat de bestendiging van den staat van beleg in de grensprovinciën uit den aard der zaak noodig bleef voor het aanzien van ons land als neutralen staat, waarvoor het verwijderen van smokkelaars uit het door de militairen bezet gebied dikwijls noodzakelijk was. Hoewel van oordeel, dat die uitzettingen in den regel met de noodige omzichtigheid geschieden, betreurden zij het, dat er voor den persoon, wien het verblijf in een bepaalde streek ontzegd wordt, geen hooger beroep open staat. Zij achtten het wenschelijk, dat de mogelijkheid daartoe werd gegeven. Als voorbeeld hoe een nader onderzoek zoude zijn te regelen, werd gewezen op de door den Minister ingestelde commissiën van advies in zake vergoedingen wegens kostwinnerschap.

Andere leden konden niet toegeven, dat de uitzettingen steeds met omzichtigheid geschieden. Zij meenden dat daarbij meermalen niet zonder willokeur en lichtvaardigheid wordt te werk gegaan, eene bewering, welke werd beantwoord door de opmerking, dat de klachten over ongerechtvaardigde uitzetting in den regel ongegrond zijn en men vermeld staat over de onwaarheden, welke door hen, wie de maatregel treft, worden aangevoerd.

De wenschelijkheid werd betoogd om de premiën bij aanhaling voor de grenswachters te verhoogen; sommigen waren van gevoelen, dat het met de smokkelarij spoedig gedaan zoude zijn, indien ieder, die een aanhouding deed, goed beloofd werd. Daartegenover werd gewezen op de nadeelen, welke het premiestelsel aankleven en die in den laatsten tijd meer algemeen erkend worden.

Men zoude er prijs op stellen de meening der Regeering te vernemen over de bevoegdheid der militairen om van de vuurwapenen gebruik te maken in gemeenten, waar de staat van oorlog of van beleg is afgekondigd. Vooropgesteld zij, dat volgens art. 43 van het Wetboek van Strafrecht niet strafbaar is hij, die een feit begaat ter uitvoering van een ambtelijk bevel, gegeven door het daartoe bevoegd gezag.

Twijfel bestaat echter over de vraag hoever in dezen de bevoegdheid van het (hoogere) militair gezag gaat.

Voor de begrenzing dier bevoegdheid komen in aanmerking art. 156 van het Reglement op den Garnizoensdienst, hetwelk den *schildwacht* voorschrijft te vuren op hem, die ondanks herhaalde waarschuwingen voortgaat met te naderen;

vervolgens art. 310 van het ontwerp-voorschrift velddienst (thans in werking), waarbij aan de *posten* wordt voorgeschreven, hen die aan een tweeden oproep geen gevolg geven, neer te schieten.

In beide bepalingen is echter van *patrouilles* geen sprake, terwijl bovendien eerstgenoemd artikel niet van toepassing is op *schildwachten* buiten de garnizoenen, en art. 310, blijkens de redactie (vijandelijke ruiters en vijandelijke afdelingen) wellicht niet geheel ten onrechte door sommige militaire autoriteiten alleen bij oorlogstoestand toepasselijk wordt geacht.

Voorts heeft op deze materie betrekking art. 12 der „Instructie voor de Autoriteit, bedoeld in art. 7 der wet van 23 Mei 1899

(*Staatsblad* n°. 128) vastgesteld bij Koninklijk besluit van 22 Januari 1904 (*Staatsblad* n°. 10)”, waarbij den bevelhebber wordt opgedragen om bij algemeene bekendmaking de bevolking te waarschuwen, dat zij, die het aanroepen van *schildwachten* of *patrouilles* onbeantwoord laten, zich aan lijfsgevaar blootstellen.

Deze bepaling bevat echter alleen een voorschrift voor den bevelhebber om de bevolking te waarschuwen; zij geeft geenszins aan het militair gezag de bevoegdheid om aan minderen te gelasten in bepaalde gevallen van de vuurwapenen gebruik te maken.

Wel zal in de meeste gevallen, dat personen door *patrouilles* worden neergeschoten, de rechter kunnen gebruik maken van het in het tweede lid van art. 43 van het Wetboek van Strafrecht bepaalde, doch niettemin schijnt eene wettelijke bepaling, waarbij aan de militaire overheid uitdrukkelijk de bovenomschreven bevoegdheid wordt gegeven, onontbeerlijk.

Nu wijziging der wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 128) in overweging is, zoude men er prijs op stellen alsdan dit punt mede tot oplossing te zien gebracht.

De vraag werd gedaan, wanneer de bovenbedoelde, zeer gewenschte herziening, welke was toegezegd als spoedig te zullen geschieden, zal kunnen worden tegemoet gezien.

Vastgesteld den 22sten Februari 1916.

D'AUMALE VAN HARDENBROEK.

DE VOS VAN STEENWIJK.

VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.

TJARDA VAN STARKENBORGH.

FRANSSSEN.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot heffing van vergoeding van
kosten voor afgifte van consenten voor uitvoer. (172)

Het afdelingsonderzoek van dit ontwerp van wet heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen en opmerkingen.

Een lid, gebruik makende van de bij artikel 42 van het Reglement van Orde toegekende bevoegdheid, heeft eene schriftelijke en ondertekende Nota ingeleverd, welke in zijne afdeling is voorgelezen en door de Commissie van Rapporteurs aan het Voorloopig Verslag is toegevoegd.

Sommige leden betreurden het, dat de Regeering geen aanleiding had gevonden de vergoedingen van kosten voor het verkrijgen van consenten tot een hooger bedrag toe te laten dan zij in het eenig artikel gedaan heeft, te meer daar telkens wordt vernomen, dat door particulieren aan die consenten zeer belangrijke sommen worden verdiend, welke voordeelen alzo zeer goed in 's Lands kas hadden kunnen vloeien.

Hiertegen werd door anderen aangevoerd, dat door aanzienlijke verhoging van het voor het verkrijgen van een consent te betalen bedrag eene vermorde uitvoerbelasting zoude in het leven worden geroepen. Een voorstel daartoe zoude ongetwijfeld geringe kans van slagen hebben. Door den vorigen Minister van Financiën was reeds een voorstel in dien geest gedaan, dat echter wegens het groote verzet, dat zich daartegen openbaarde, weder was ingetrokken.

Voorts werd er door enkele leden op gewezen, dat zich gevallen